

УКРАЇНСЬКА МОВА

Розвиток зв'язного мовлення у 8 класі

(Твір-опис пам'ятки історії)

Тема: Твір-опис пам'ятки історії та культури (на прикладі Свято-Благовіщенського собору міста Харкова).

Мета:

- ознайомити учнів з особливостями опису пам'яток історії та культури, на основі здобутих знань формувати текстотворчі вміння, зокрема вміння описувати пам'ятку історії та культури;

- розвивати й удосконалювати культуру писемного мовлення, сприяти збагаченню словникового запасу; розвивати спостережливість, образне мислення;

- виховувати почуття патріотизму, бережливе ставлення до пам'яток історії та культури, любов до рідного міста.

Тип уроку: урок розвитку мовлення.

Обладнання: презентація.

Хід уроку

Той, хто не знає свого минулого,

Той не вартий майбутнього.

М. Т. Рильський.

I. Організаційний момент.

II. Ознайомлення восьмикласників з темою, метою й завданнями уроку. Обговорення епіграфа.

На уроках історії та образотворчого мистецтва ви знайомилися з творами вітчизняної культури. У кожного народу є свої святині. Ми, сучасники, повинні знати свою історію, а ту спадщину, яку ми маємо від попередніх поколінь, берегти, щоб передати нащадкам. То ж слова Максима Рильського «Той, хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього» є актуальними на сьогодні.

На даному уроці ми ознайомимося з особливостями опису пам'ятки історії та культури, здійснимо заочну екскурсію до Свято-Благовіщенського собору міста Харкова, який ви могли бачити раніше, а сьогодні маєте можливість ретельно його дослідити.

Звичайно, для цього треба бути дуже спостережливим і мати багату уяву.

Отже, сьогодні ми познайомимося з величною пам'яткою архітектури та розкриємо таємницю її краси.

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. Які типи мовлення ви знаєте?
2. З яких частин складається опис?
3. У яких стилях мовлення використовується опис?
4. Чи доводилося вам читати твори, в яких були описані пам'ятки історії?
5. Які особливості творів-описів?

III. Робота над створенням опису.

Заздалегідь підготовлені самостійно повідомлення учнів про Свято-Благовіщенський собор. Знайомство з собором та його історією. (Слайди 4.)

Благовіщенський собор – один із найкрасивіших монументальних храмів у Харкові. Він заворожує туристів своїм оригінальним зовнішнім виглядом – цікаве чергування червоного і білого кольорів робить його яскравим архітектурним елементом міста. З усієї України люди їдуть сюди, щоб побачити цю духовну православну святиню, яка вирізняється своїм пишнobarвним інтер'єром.

Благовіщенський кафедральний собор виконаний у візантійському стилі та представляє собою великий п'ятиглавий храм. Центральний вхід до храму обрамлений розкішною масивною аркою, прикрашений декоративною ліпниною та має чотири колони.

Зведено храм у 1901 році. Розробкою плану займався російський архітектор Михайло Іванович Ловцов.

Внутрішнє оздоблення собору є ще красивішим за його зовнішній вигляд. Окраса храму – це біломармуровий іконостас, який виконаний майстром Василем Орловим. Також до створення цього мистецького витвору доклали рук талановиті художники з Москви, Петербурга та Харкова. Це робота А. Данилевського, М. Михайлова та І. Святенко. Цікаво, що стиль оформлення стін було запозичено з Володимирського собору в Києві та Храму Спасителя в Москві.

Благовіщенський собор за своїми розмірами є дійсно гігантським: довжина понад 70 метрів, висота – 60 метрів, а висота дзвіниці приблизно 80 метрів. На зведення такої споруди тривало майже 13 років.

Цікаво, що на цьому ж місці, майже одночасно із заснуванням Харкова, була створена церква Благовіщення Пресвятої Богородиці (приблизно 1655 рік). Церква була дерев'яна, а тому згоріла під час пожежі у 18 столітті. Згодом тут теж будувалися однойменні храми. За радянських часів були спроби закрити діючий собор, у приміщенні була конюшня та склад нафтопродуктів. Богослужіння відновлено у 1943 році.

У 2009-му році, з нагоди ювілею Харкова, на майдані Архітекторів було встановлено міні-копію храму – її вага 3 тони. Матеріалами, з яких відтворено міні-собор, - це білий мармур та бронза.

Для вірян Благовіщенський собор сьогодні є особливим, адже тут знаходяться мощі святого Мелетія, святителя Афанасія Сидячого та священномученика Олександра. До них і поспішають паломники з усієї України. Для пересічного мандрівника – це місце цікаве своїм історичним та архітектурним значенням. Однозначно, що Благовіщенський собор – яскрава духовна перлина у намисті архітектури Харкова. Собор по праву є одним із семи чудес міста.

Джерело:

http://stezhkamu.com/places/327_blahovischenskyy_sobor_%E2%80%93_odne_z_semy_chudes_kharkova

Поради щодо роботи над твором. (Слайд 5.)

Загальний план опису будівлі. (Слайд 6.)

Знайомство з окремими елементами споруди. (Слайди 7 – 11.)

Різноплановий огляд споруди. Місце собору в архітектурному ансамблі будівлі. (Слайди 12 – 15.)

Словникова робота:

- з'ясування значення нових слів; (Слайди 7 – 11.)
- добір синонімів; (Слайд 11.)
- пошук епітетів. (Слайд 14.)

Запитання для учнів:

- Що найбільше привернуло вашу увагу?
- Які почуття й настрої викликає у вас пам'ятка під час її споглядання?
- Що дивує й захоплює ?
- Який заголовок ви підібрали до власного твору?

Робота над написанням твору-опису.

Читання та аналіз створених учнями творів, їх обговорення та редагування.

IV. Підсумок уроку.

Що нового ви дізналися на уроці?

Які особливості написання творів-описів пам'яток історії та культури?

Оцінювання.

Заключне слово вчителя. Пам'ятки історії та культури – це не лише естетична насолода і пізнання. За законами життя нація гине, коли гине її духовна спадщина. Тому ми не маємо права забувати історію свого народу, свого краю, бо «Хто не знає минулого, той не вартий майбутнього».

V. Домашнє завдання.

Доопрацювати твір, враховуючи вказані зауваження при аналізі.